

af den kollektive trafik. Det vil jeg godt holde fast i, og det kan hr. Kaj Ikast forsikre sig om, hvis han faktisk læser de rapporter, som han taler om.

Så vil jeg også godt fastholde, at hr. Kaj Ikast også er med til at tage de amtslige trafikselskabers situation ind i Folketinget, for hr. Kaj Ikast har været med til at fjerne tilskuddet til amterne til at drive trafik, og derfor kan det jo ikke overraske nogen, at der så kommer den konsekvens ud af det, at priserne stiger og servicen falder. Det kan ikke komme som nogen overraskelse.

Men jeg forstår godt, at hr. Kaj Ikast gerne vil skubbe ansvaret fra sig og sige, at det alene er amternes problem, men så let tror jeg ikke at hr. Kaj Ikast slipper. Jeg tror faktisk, at de fleste mennesker i det her land udmærket ved, at når regeringen fjerner et tilskud til amternes trafik, er regeringen også medansvarlig for, at priserne stiger og servicen falder.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Trafikudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 210:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk styrkebidrag til NATO's håndhævelse af suveræniteten i lufrummet over Estland, Letland og Litauen som led i NATO's integrerede luftforsvar.

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/5 2004).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ulrik Kragh (V):

Med forslaget om dansk deltagelse i NATO's håndhævelse af suveræniteten i lufrummet over Estland, Letland og Litauen tager vi fra dansk side endnu et skridt i retning af integrering af de baltiske lande i vores sikkerhedspolitiske fundament, nemlig NATO.

Integreringen af de baltiske lande i NATO har været et af dansk sikkerhedspolitikks fyrtårne siden Murens fald. Med udvidelsen af NATO og endelig medlemskab er dette mål nu nået. Som en naturlig konsekvens af de nye landes medlemskab, skal Estlands, Letlands og Litauens lufrum kunne håndhæves imod suverænitetskrænkelser.

Da de tre baltiske lande ikke selv råder over luftstyrker, som kan løfte opgaven, har NATO-rådet besluttet, at NATO vil stille styrker til rådighed for at sikre de baltiske lande på samme niveau som resten af alliancen. Det betyder, at der i dag flyver belgiske F 16-fly over de baltiske lande, og Danmark har mulighed for at kunne afløse Belgien på posten i en 3-månedersperiode startende fra den 1. juli.

Der er god grund til at glæde sig over, at Danmark kan fortsætte og udvide det gode samarbejde, som de baltiske lande og Danmark har udviklet igennem snart 15 år. Baltiske soldater er udstationeret i Irak og Kosovo sammen med danske soldater. Det er et samarbejde, som viser, hvorledes Danmark og de baltiske lande har gensidig glæde af samarbejdet.

Danmark kan nu udvide det store udviklingsarbejde, som det danske forsvar har udført i de baltiske lande under hele membership actionplan-processen, hvor de baltiske landes forsvar er blevet forberedt på NATO-medlemskab.

Konkret er det danske bidrag på fire F 16-fly plus et til to fly i reserve. Hertil følger ligeledes ledelse og organisationspersonel, således at der i alt udstationeres ca. 75 personer i Litauen. Opgaverne er håndhævelse af suveræniteten over de baltiske lande efter standard NATO-procedure. Flyene udsendes med mandat til anvendelse af magt, jævnfør NATO-standardretningslinjer, således at opgaven kan løses.

Der forventes ikke skarpe konfrontationer, idet truslen mod de baltiske landes lufrum og dermed de danske F 16-fly og personellet på jorden er vurderet til at være lav, men opgaven er alligevel vigtig, idet signaleffekten over for de

baltiske lande er stor. De baltiske landes befolkning skal vide, at NATO regner med dem, ligesom de kan regne med NATO. Derfor støtter Venstre forslaget.

Per Kaalund (S):

Socialdemokratiet kan medvirke til at give samtykke i henhold til beslutningsforslaget. Vi ser det som en fortsættelse af det arbejde, vi har haft med de tre baltiske landes indpasning i NATO, herunder har vi jo ydet en del materiel til støtte. Vi har i forskellige sammenhænge haft soldater fra både Estland, Letland og Litauen med i de danske kontingenter, og endelig har vi jo stået for uddannelsen af visse officerer i de baltiske lande.

Kl. 18.55

Det er efter vores opfattelse rigtigt, at det bliver en opgave, der løses af flere NATO-lande, sådan at det går på skift, og at Danmark tager 3-måneders-perioden fra juli måned og frem. Vi synes også, det er rigtigt, at man får en rolig opbygning i de baltiske lande, således at andre lande, herunder Danmark, der har kapaciteterne, kan medvirke til løsning af denne opgave. Vi kan støtte og give samtykke.

Søren Krarup (DF):

Vort partis normale ordfører, hr. Peter Skaarup, er ikke i stand til at være til stede, og jeg er derfor blevet bedt om på Dans Folkepartis vegne at sige ja til dette forslag, som forekommer os helt naturligt.

Danmark var jo et af de første lande til at støtte de baltiske landes suverænitet, og det ligger lige i forlængelse heraf, at vi siger ja til et forslag, hvor vi også hjælper dem med at hævde suveræniteten – her i form af luftstøtte til sikring af luftrummet over de baltiske lande.

Der er et par ting, vi godt vil have afklaret under udvalgsarbejdet, bl.a. spørgsmålet om kommandovejene. Hvem er den egentlige kommanderende i forbindelse med disse danske fly over de baltiske lande? Er det NATO eller de baltiske lande? Men det er alt sammen noget, der hører under udvalgsarbejdet.

Jeg skal på Dansk Folkepartis vegne sige, at vi støtter forslaget.

Første næstformand (Svend Auken):

Den næste ordfører er hr. Helge Adam Møller.

Helge Adam Møller (KF):

I virkeligheden er det lidt af en historisk dag. Jeg indrømmer, at vi har haft en del af dem de sidste 10-15 år, men ikke desto mindre var Estland, Letland og Litauen for 15 år siden medlemmer af Warszawapagten, og hele det danske forsvar, som var noget større dengang, forberedte sig på, hvordan man skulle forsvare sig, hvis Warszawapagten med Sovjetunionen i spidsen kom, og hvis landgangsfartøjerne sejlede fra de baltiske havne hen over Østersøen og gik i land i Køge Bugt. Alt det er forhistorie, og det er helt tilbage fra sidste årtusind.

Nu bare 15 år efter står vi i en situation, hvor de tre baltiske lande efter Murens fald har fået deres frihed. De er sluppet af med den besættelse, de var underlagt i 50 år, og vi har i det omfang, det har været muligt, med bred tilslutning fra store dele af Folketinget støttet dem i deres politiske kamp, moralsk, økonomisk og med militært materiel.

Det var jo dejligt at mærke, da Folketingets Forsvarsudvalg for knap 2 år siden var ovre at besøge de tre baltiske lande, hvordan vi blev modtaget, fordi de havde lagt mærke til den hjælp og støtte, som vi stort set i enighed havde givet.

Så står vi i dag i den situation, at de nu er blevet medlemmer af NATO for 6 uger siden. De har ikke fly, så de kan hævde deres egen suverænitet i luftrummet, de kan det på land og til vands. Derfor har de bedt os og de øvrige NATO-lande, om vi vil hjælpe dem. Selvfølgelig vil vi det, og jeg håber, at det bliver med fuldstændig enig opbakning fra Folketinget, men det kan jeg selvfølgelig ikke vide.

Det er balterne, der ønsker det her. De har ønsket at blive medlem af NATO, de ønsker nu også at få støtte af NATO, og derfor er det med stor glæde, at Det Konservative Folkeparti selvfølgelig kan sige, at vi accepterer, at de vil have den støtte, og vi giver den med stor glæde i fortsættelse af den politik, som denne og den foregående regering har ført gennem mange år.

Villy Søvnald (SF):

Forslaget drejer sig om, at Folketinget skal give sit samtykke til at sende fire F-16 fly til de baltiske lande i 3 måneder for at håndhæve suveræniteten i luftrummet. Det er en del af en turnusordning mellem NATO-lande.

Det anføres i bemærkningerne, at der ikke foreligger nogen trussel mod det danske styrkebidrag under udstationeringen. Det er jo dejligt

at vide, for når vi plejer at behandle de her forslag, plejer det at dreje sig om, at vi sender styrker ud i forbindelse med konflikter det ene eller det andet sted på jorden, Irak, Afghanistan osv. Derfor er det dejligt at vide, at vi sender styrker ud, der ikke umiddelbart er nogen trussel imod. Men det siger jo samtidig noget centralt om, at det her på den måde er et rent symbolforslag, som drejer sig om at fuldføre en symbolik.

Kl. 19.00

Vi har nogle spørgsmål, vi godt vil have svar på under udvalgsarbejdet. Vi vil godt vide, hvad det her koster. Vi vil godt vide, hvor pengene findes. Vi vil godt vide, når man nu står i en situation, hvor der ikke er trusler, og man ved, at de baltiske lande eksempelvis har kæmpestore sociale problemer, de slås med, om det er den rigtige måde at anvende pengene på. Alt det vil vi spørge om under udvalgsarbejdet, og når vi så har fået svar, vil vi tage stilling til, hvordan vi vil stemme til forslaget.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Den næste ordfører er hr. Niels Helveg Petersen.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre har i flere år været fortaler for øget specialisering i NATO. Pointen er, at landene ikke skal kunne alt, men være gode til det, de kan, og satse på at tilvejebringe kapacitet til internationale opgaver, hvor NATO mangler.

Den europæiske del af NATO har generelt overskud af jagerfly. Det er oplagt at tilbyde de baltiske lande afvisningsberedskab, så de i stedet for dyre jagerfly kan investere i f.eks. soldater til fredsbevarende opgaver. Det er af den grund, og i øvrigt fordi vi finder det helt naturligt at støtte de baltiske lande med at løse en sådan opgave, når de ønsker det, at Det Radikale Venstre med stor glæde stemmer for dette forslag.

Så kan jeg ikke vare mig for en lille korrektion til hr. Helge Adam Møller, som sagde, at disse tre baltiske lande, havde været medlemmer af Warszawapagten. Det er jo strikte ikke rigtigt. De var sovjetrepublikker og ikke nogen selvstændig enhed inden for Warszawapagten. Det er jo det, der er det helt store og særlige ved de baltiske lande, at de fra at være republikker i Sovjetunionen nu er blevet til selvstændige lande.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Hr. Keld Albrechtsen som ordfører.

Keld Albrechtsen (EL):

Man kan jo glæde sig over, at vi i det danske rigge, som har en umådelig stor udstrækning, flere millioner kvadratkilometer, hvori vi håndhæver suveræniteten i luftrummet, samtidig har ressourcer til at gå ind nu og også håndhæve suveræniteten i luftrummet andre steder, hvor det absolut ikke er nødvendigt. Det er et udtryk for en overskudssituation i dansk økonomi, som der da er grund til at glæde sig vældig meget over. Jeg vil håbe, den også kan smitte af på andre områder på budgettet.

Men for at tage den mere alvorlige del af det: Hvad er egentlig årsagen til, at man nu skal til at lave en masse oppumpet suverænitets håndhævelse i et område, hvor der ikke er nogen trussel, hvor der næppe er nogen udsigt til, at der bliver nogen trussel, heldigvis, og hvor man kan spørge, hvorfor der skal foretages en militær opbygning i det område? Der har altid været alt for meget militær i det område, og hvis det endelig dér kom til militær konflikt, så ville militære midler være aldeles uegnede.

Så i alle henseender, hvad enten man ser en dyster fremtidig situation, som ingen af os håber nogen sinde opstår, eller man ser på den aktuelle situation, hvor der ikke er nogen mening i at flyve rundt og brænde benzin af i nogle jagerfly, så er det altså vanskeligt at forstå, hvad det her skal tjene til.

Så er der nogle, der har nævnt symbolværdi. Jeg vil godt sige, at der da godt kan være en symbolværdi i det, men der var da mere symbol i så at bidrage med noget fredeligt, der kunne udvikle de baltiske staters økonomi.

Jeg er fuldt på den rene med, at det her ikke er noget særlig vidtgående forslag, men jeg savner altså aldeles at se, hvad begrundelserne skulle være for at gennemføre det. Og jeg vil da godt spørge, om det i og for sig ikke var bedre at arbejde for en demilitarisering af det baltiske område, som også kunne medføre, at man i f.eks. Rusland kunne fremskynde nedrustningen. Det kunne da være til stor gavn for den russiske økonomi.

Kl. 19.05

Jeg tror, ministeren har kastet sig ud i det her, fordi han er et høfligt menneske, og det respekterer jeg da, men høflighed kan også være misforstået og koste unødvendigt med penge i nogle situationer, så vi vil i hvert fald ikke tilslige forslaget støtte.

Jeg vil sige, at ministeren skal komme med nogle overordentlig praktiske begrundelser for

det, hvis vi skal støtte det. Så jeg kan ikke, som hr. Villy Søvndal, bare sige, at hvis man vil besvare en række spørgsmål, så vil vi efterfølgende tage stilling. Som udgangspunkt kan vi ikke støtte det.

Jann Sjørnsen (KD):

Jeg kan forstå på Enhedslistens ordfører, at dette beslutningsforslag fra regeringen i virkeligheden vedrører, om ministeren er høflig eller ej. Og også ud fra den betragtning kan vi godt i denne sag støtte regeringens beslutningsforslag, men også fordi vi gerne vil meddele vort samtykke til, at danske militære styrker stilles til rådighed for NATO's håndhævelse af suveræniteten i luftrummet over Estland, Letland og Litauen som led i NATO's integrerede luftforsvar.

Vi synes, at beslutningsforslaget er en helt naturlig opfølgning på den bistand, som Danmark på forskellig vis også har ydet de baltiske lande siden deres uafhængighed. Vi synes også, uanset hvor meget der nu skal kæmpes over det baltiske luftrum – det bliver jo forhåbentlig ikke meget, og derfor er styrkerne heller ikke i fare, som der står i beslutningsforslaget – at det er naturligt, at de nye NATO-medlemslande fra Baltikum også ønsker, at man som en del af det integrerede luftforsvar i NATO er i stand til med hjælp fra bl.a. Danmark at forestå suverænitets-håndhævelsen i nationalt luftrum.

Så jeg kan hermed meddele, at Kristendemokraterne kan tilslutte sig regeringens beslutningsforslag.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil meget gerne takke for Folketingets brede tilslutning til, at vi påtager os denne solidariske forpligtelse over for de nye lande i NATO, lande, som vi jo har drømt om i årevis at få med i vores NATO-fællesskab, og som jo blev medlemmer her i foråret.

Jeg kommer ikke med noget håb om, uanset hvor høflig jeg er, at få Enhedslistens støtte, men vi klarer os også uden. NATO's retningslinjer for varetagelse af luftforsvaret kræver, at ukrænkeligheden af hele alliancens luftrum opretholdes. Det er forklaringen på, at man har ønsket vores tilstedeværelse. Og det gælder altså også de senest tilkomne NATO-medlemmer.

Vi har jo hele tiden argumenteret for, at der ikke er noget, der hedder NATO-medlemskab på anden klasse. Balterne er også meget optagede af, at der ikke er NATO-medlemskab på an-

den klasse. Derfor er det også en solidaritets-handling over for lande, som vi har villet trække ind i vores fællesskab.

Herudover er det integrerede luftforsvar i NATO ikke blot et spørgsmål om ligeværdige vilkår for nye medlemmer, men også et spørgsmål om alliancens troværdighed. Alliancens luftrum skal rent faktisk være dækket. At lade et område ligge udækket vil betyde, at man ikke tager det alvorligt eller ikke regner det for så meget som det øvrige område, og det accepterer vi ikke. Alle områder er lige meget værd i NATO.

Så skal jeg oplyse, at man i NATO i øjeblikket overvejer, hvordan en permanent løsning for NATO's kommende luftforsvarskoncept skal se ud. Det er der endnu ikke truffet beslutning om, men fra dansk side har der bl.a. været fremlagt en model, hvorefter luftforsvaret i højere grad bliver situationsbestemt eller trusselsbaseret.

Men indtil en permanent løsning er vedtaget, er vi også fra dansk side forpligtet til på rotationsbasis at bidrage til, at NATO's retningslinjer for luftforsvaret bliver opretholdt også over Baltikum og derved markere over for vore baltiske venner, som vi er så glade for at have fået ind i vores fællesskab, at vi faktisk også er villige til at løfte opgaver for dem.

(Kort bemærkning):

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil så blot stille ministeren et rent teknisk spørgsmål, vi kan også vende tilbage til det i udvalget, hvis det skal være, men nu siger ministeren, at det handler om at dække luftrummet, og at der åbenbart er et hul i det. Men er det så ikke sådan, at hvis man ser det i forhold til arealet, så vil der rent faktisk blive en væsentlig større jagerflydækning i det baltiske område end i det nordatlantiske område? Jeg tror, det vil være sådan.

Det kan ministeren jo så gå ned i detaljerne med, men det tror jeg faktisk vil være konsekvensen af forslaget. Og vil det så være tilfredsstillende, set fra det danske riges synspunkt?

(Kort bemærkning):

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Hr. Keld Albrechtsen kan finde på mange spidsfindige spørgsmål. Jeg synes, han skal stille dem under udvalgsbehandlingen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Op-hold*). Det er vedtaget.

Kl. 19.10

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Første behandling af lovforslag nr. L 228: Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Pensionisters adgang til helårsbeboelse i sommerhuse).

Af Jørn Dohrmann (DF) m.fl.
(Fremsat 16/4 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jeg er som udgangspunkt positiv over for ideen i lovforslaget om at nedsætte ejertidskravet i planloven, således at en pensionist meget tidligere får mulighed for at bo helårs i sit sommerhus. Det er ikke rimeligt med et krav om 8 års ejerskab, før man som pensionist kan vælge at bo helårs i sit sommerhus. Det bør være lettere for pensionister at nyde deres otium i sommerhuset. Når arbejdslivet er afsluttet, bør det være muligt at flytte væk fra bylivet og tilbringe alderdommen under mere rolige og fredelige forhold.

Danmark har imidlertid fået lov til at opret-holde den særregel i EU, sommerhusprotokol-len, der betyder, at det som udgangspunkt kun er danskere, der kan erhverve sommerhuse i Danmark. Det er meget vigtigt både for mig og for resten af regeringen, at denne særregel ikke bringes i fare. Planlovens regler om anvendelse af sommerhuse supplerer de regler, der direkte er omfattet af sommerhusprotokollen, og skal bl.a. være med til at sikre, at lovgivningen om, at udlændinge ikke kan erhverve danske sommerhuse, ikke omgås.

Jeg har derfor allerede i marts bedt kammeradvokaten om en redegørelse, hvor det skal vurderes, hvilken betydning det vil have for udlændinges muligheder for at erhverve fast ejendom i Danmark, hvis ejertidskravet i planlovens § 41

nedsættes, sagt med andre ord, om sommerhus-protokollen vil kunne komme i fare ved en lov-ændring. Dette svar foreligger endnu ikke, men forventes i september.

Først når den redegørelse foreligger, vil jeg kunne vurdere, om et lovforslag, hvor ejertidskravet nedsættes, kan og bør støttes. Den del af lovforslaget, hvor det foreslås, at pensionsalderen nedsættes fra 67 år til de 65 år, kan jeg tilslutte mig. Det er selvfølgelig naturligt, at pensionsalderen i planlovens § 41 svarer til folkepensi-onsalderen, som den hidtil har gjort.

Jeg kan altså ikke på nuværende tidspunkt støtte det foreliggende lovforslag, selv om jeg også vil understrege, hvad jeg gjorde i indledningen, at jeg som udgangspunkt er positiv over for ideen i lovforslaget, men så skyldes det altså de forhold, som jeg lige har omtalt.

(Kort bemærkning).

Jørn Dohrmann (DF):

Jeg vil da godt spørge ministeren, om det ikke skyldes en teknisk fejl, at man ikke for længst har nedsat årskravet fra de 67 år til de 65 år, siden det ikke dags dato er ændret.

Ud over det vil jeg da godt spørge ministeren, hvordan det kan være, at miljøministeren ikke på nuværende tidspunkt egentlig har vist større initiativ til at få denne her regel ændret, idet vi jo har hørt flere gange, ikke bare fra ministeren selv, men også fra hans partikolleger, at det var noget, man ønskede at tage hånd om. Hvorfor er der ikke sket mere i den her sag indtil nu?

(Kort bemærkning).

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

For det første kan jeg sige omkring det med de 67 og 65 år, at jeg ikke skal kunne afgøre, om det er en teknisk fejl. Jeg er enig med hr. Jørn Dohrmann i, at det jo er noget, der i hvert fald naturligt skal rettes, og det får vi så gjort her.

Omkring det andet forhold kan jeg sige, som jeg sagde i min indledning, at jeg i marts har bedt kammeradvokaten om at give en redegørelse og en vurdering af sagen. Man kan godt diskutere, om man tidligere skulle have været inde i sagen. Nu er det i hvert fald sket, og det er nu, man kommer ind. Det er sket i marts, at jeg har bedt kammeradvokaten om at gøre det. Kammeradvokaten har jo tidligere været inde at vurdere det. Men vi finder altså her og er dermed også enig med forslagsstillerne, at det er en sag, som klart bør undersøges, og det er så også det, vi gør.